

ACEM KÜRDÎ MAKÂMI
TEMEL BİLGİLERİ
&
TÜRK MÛSİKÎSİNDE KULLANILAN
ARANAĞMELERİ
(*Fasıl Mûsıkîsi için Yardımcı*)

Erdinç ÇELİKKOL

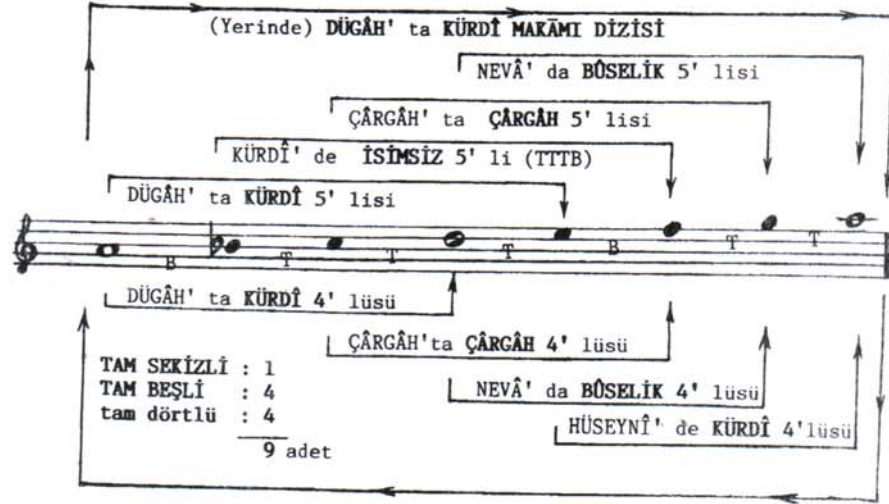
www.erdinccelikkol.com

KÜRDÎ MAKÂMI

(YY. ? - KÜRDÎ; Kûrd'e dâir, Kûrd'le ilgili)

- * **KARAR** : Lâ (DÜĞÂH)
- * **SEYRİ** : Çıkıcı (Karar bölgesinden)
- * **DİZİSİ** : Pest'ten Tiz'e; Lâ - Düğâh'ta KÜRDÎ 4' (B T T),
Re - Nevâ'da BÜSELİK 5' (T B T T) ile

Tiz Genişleme: Lâ - Muhayer'de (Simetrik) KÜRDÎ'li (B T T) nin eklenmesiyle oluşmuştur.

* **PERDELERİ** : Lâ - Düğâh'ta KÜRDÎ 4' Perdeleri;

Düğâh, Si (♭) Kûrdî, Çârgâh, Nevâ,

Re - Nevâ'da BÜSELİK 5 Perdeleri;

Nevâ, Hüseyinî, Acem, Gerdâniye ve Muhayer.

Tiz Genişleme: Lâ - Muhayer'de

(Simetrik) KÜRDÎ'li perdeleri;

Muhayer, Si (♭) Sünbûle ve Tiz Çârgâh.

* **DONANIMI** : Si (♭) KÜRDÎ

* **GÜÇLÜSÜ** : Re - NEVÂ

* **YEDENİ** : Sol - RAST Perdesi.

* MUHTEMEL GENİŞLEME, GEÇKİ VE ASMA KARARLARI

Lâ - Muhayer'de;	KÜRDÎ'li (Simetrik) veya UŞŞAK'lı,
Sol - Gerdâniye'de;	BÜSELİK'li,
Fa - Acem'de;	ÇÂRGÂH'lı,
Mi - Hüseyinî'de;	KÜRDÎ'li veya UŞŞAK'lı,
Do - Çârgâh'ta;	ÇÂRGÂH'lı,
Si (♭) Segâh'ta;	SEGÂH'lı
Si (♭) Kûrdî'de	ÇÂRGÂH'lı
Lâ - Düğâh'ta	UŞŞAK'lı (ACEM)
Sol - Rast'ta;	BÜSELİK'li,
Fa - Acem Aşîran'da;	ÇÂRGÂH'lı, (ACEMAŞİRÂN)
Mi - Hüseyinî Aşîran'da;	KÜRDÎ'li ve
Re - Yegâh'ta;	BÜSELİK'li. (FERÂHFEZÂ)

* **ÖZET SEYİR** : Seyre; Genellikle pest'ten, karar bölgesinden Lâ - Düğâh'ta KÜRDÎ'li başlanıp, Lâ - Düğâh'ta KÜRDÎ'li ve Re - Nevâ'da BÜSELİK'li gezinilerek, önce güçlü perdesi olan Re - Nevâ'da BÜSELİK'li YARIM KARAR yapılır.

Daha sonra, diğer uygun genişleme, geçki ve asma karar'larını da göstererek süren seyir, sonuçta; Lâ - Düğâh perdesinde KÜRDÎ'li noktalanır.

ACEM KÜRDÎ MAKÂMI

(XVIII. YY. ACEM; Yabancı, İran'lı, KÜRDÎ; Kürd'e dâir)

* **KARARI** : Lâ (DÜĞÂH)

* **SEYRİ** : İnici (Acem bölgesinden)

* **DİZİSİ** : Tiz Genişleme'de;

Fa - Acem'de ÇÂRGÂH 5' (T T B T) ne,

Lâ - Dügâh'ta (İnici) USSÂK DİZİSİ;

Re - Nevâ'da BÜSELİK 5' (T B T T)

Lâ - Dügâh'ta UŞŞAK 4' (K S T) ile, sonuçta;

Lâ - Dügâh Perdesinde KÜRDÎ 4' (B T T) nün eklenmesiyle oluşmuştur.

* **PERDELERİ** : Fa - Acem'de ÇÂRGÂH 5 Perdesi;

Acem, Gerdâniye, Muhayyer, Si (b) Sünbüle, Tiz Çârgâh

Lâ - Dügâh'ta (İnici) USSÂK - BEYÂTİ DİZİSİ;

Nevâ, Hüseyinî, Acem, Gerdâniye ve Muhayyer ile,

Dügâh, Si (d) Segâh, Çârgâh, Nevâ,

Lâ - Dügâh'ta KÜRDÎ 4' Perdesi;

Dügâh, Si (b) Kürdî, Çârgâh ve Nevâ.

* **DONANIMI** : Si (d) KÜRDÎ

* **GÜÇLÜSÜ** : a) Fa - ACEM, b) Re - NEVÂ

* **YEDENİ** : Sol - RAST Perdesi.

* **MUHEMEL GENİŞLEME, GEÇKİ VE ASMA KARARLARI**

Lâ - Muhayyer'de;	KÜRDÎ'li, (Simetrik)
Sol - Gerdâniye'de;	BÜSELİK'li,
Fa - Acem'de;	ÇÂRGÂH'lı,
Do - Çârgâh'ta;	ÇÂRGÂH'lı,
Si (d) Segâh'ta;	FERAHNÂK'li,
Si (b) Kürdî'de	ÇÂRGÂH'lı
Lâ - Dügâh'ta;	UŞŞAK'lı (ACEM) veya SABÂ' ılı,
Sol - Rast'ta;	BÜSELİK'li,
Fa - Acem Aşîran'da;	ÇÂRGÂH'lı (ACEMAŞİRÂN),
Mi - Hüseyinî Aşîran'da;	KÜRDÎ'li,
Re - Yegâh'ta;	BÜSELİK'li (FERAHEZÂ).

* **ÖZET SEYİR** : Seyre; Genellikle Tiz bölgeden Fa - Acem'de ÇÂRGÂH'lı başlanıp, Fa - Acem'de ÇÂRGÂH'lı ve Re - Nevâ'da BÜSELİK'li devam eden gezintide, önce 1. derecedeki Fa - ACEM'de, 2. derecedeki güçlü perdesi Re - Nevâ'da YARIM KARARLARI yapılır.

Daha sonra, diğer uygun genişleme, geçki'lere Si (b) KÜRDÎ perdesinde de, ÇÂRGÂH'lı bir Asma Karar daha eklenip, Lâ - Dügâh'ta, (yerinde) KÜRDÎ çeşnisine geçilerek sürdürülen seyir, sonuçta; Lâ - Dügâh perdesinde KÜRDÎ anlayışıyla noktalanır.

ACEM KÜRDİ

9 Zamanlı - AĞIR ve ORTA AKSAK

1 - Selânikli AHMET Bev

"Bezm-i vashında civanım"

2 - Selânikli AHMET Bev

"Edeli atf-ı nazar hâlime"

3 - NİKOĞOS Ağa

"Sevdi gönlüm ev melek sîmâ"

4 - Rüştü ERİC

"Aşka gel tenhâda olsun bir"

5 - Bîmen ŞEN

"İltifâtın kıldî ihvâ"

ACEM KÜRDÎ

6 Zamanlı, *SENGÎN - YÜRÜK* ve 3 Zamanlı *SEMÂÎ* Usûlû

6 - Muzaffer İLKAR

"Ev bād-ı sabā, gît de selām sövle"

7 - Bîmen SEN

"Mevsim sonu vas bağladı"

8 - Sâdi HOŞSES

"Aşkın ile gündüz gece gîrvânım"

9 - RİFAT Bev

"Âteş-i aşkın eseri var"

10 - Yektâ AKINCI

"Sevdâmı sıvah gözlerin"

11 - Selânikli AHMET Bey

"Pür hande çiçekler, dereler"

12 - Cevdet ÇAĞLA

"Rûhumda senden bir"

13 - Refik FERSAN

"Rüzgâr uyumuş, ay dalıyor"

14 - M. İsmâil HAKKI Bey

"Çeşmânımı aç, reng-i"

15 - Selânikli AHMET Bey

"O kadar hisle bakma yüzüme"

16 - Bîmen SEN

"El verdi tegâfûl güzelim"

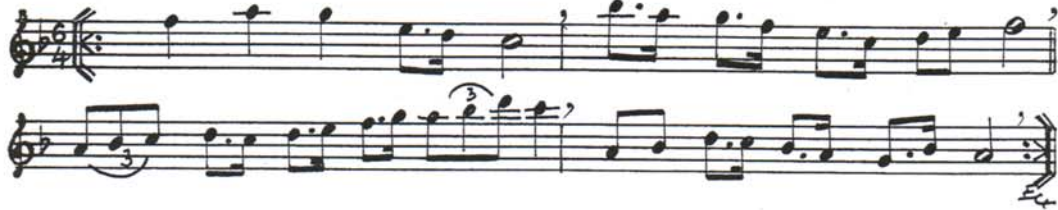
17 - Havri YENİGÜN

"Başladım fervâda ben"

18 - Bîmen SEN

"Aşkım gibi solmuş"

19 - Nasîbin Mehmet YÜRÜ

"Kalbim ona merbut, onu ister"

20 - Selânikli AHMET Bey

"Saç saçlarını perîsan"

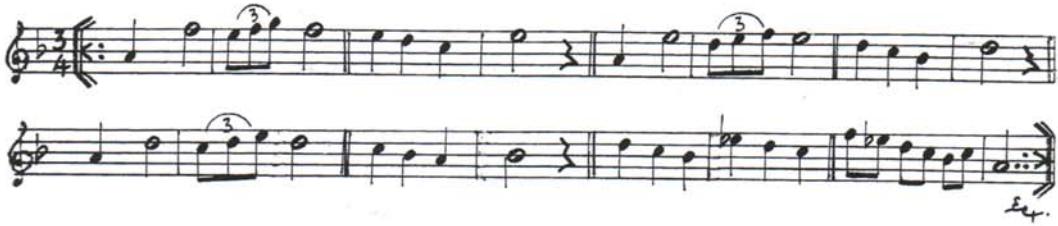
21 - Kutlu PAYASLI

"Av geçer, yıl geçer"

22 - İzzet ALTINBAS

"Bak vine geçti bahar"

23 - Şekip Avhan ÖZISIK

"Artık yıkılsa cihan"

24 - Teoman ÖNALDI

"Böyle geçmezdi her yıl bahar"

25 - Erdiñ ÇELİKKOL

"Ne zaman bir güle baksam"

26 - Teoman ALPAY

"En sonunda sen benimsin"

27 - M. İsmâil HAKKI Bev

"Fikrimin ince gülü"

28 - Needet TOKATLIOĞLU

"Aşıkım ben gül vüzüne"

29 - Evüp UYANIKOĞLU

"Gönül sazının koptu telleri"

ACEM KÜRDÎ
7 Zamanlı - DEVR-İ HİNDÎ

30 - Selânikli AHMET Bey

"Bir vefâsız vâre düştüm"

31 - M. İsmâil HAKKI Bey

"Ne endâz-ı zemîn ol"

32 - Selânikli AHMET Bey

"Çekemez oldu gönül"

33 - Zeki DUYGULU

"Âşık oldum gül vüzüne"

34 - Kaptanzâde Ali RIZÂ Bey

"Levl-olur ki hüzn içinde"

ACEM KÜRDÎ

8 Zamanlı - MÜSEMME

35 - Rüstü ERİC

"Övlesin sen nîm nigâhın"

36 - Ömür GENÇEL

"Bir yeşil dal, bir demet gül"

37 - Erdiñ ÇELİKKOL

"Sen ömürden bir güneşin" (Safâ)

38 - Yılmaz KARAKOYUNLU

"Her tebessüm sende başlar"

39 - Selânikli AHMET Bey

"Gonca gülsün bülbül âsa"

40 - Hüseyin ERBAY

"Döktüğüm her damla"

41 - Karnik GARMİRYAN

"Bir gün seninle bezm-i"

5 Zamanlı TÜRK AKSAĞI ve 10 Zamanlı - CURCUNA

42 - Selânikli AHMET Bey

"Bu gün vâdinle rûhum pür"

ACEM KÜRDÎ

43 - Üdî EKREM Bev

"Geldi bu faslın evvel behârı"

44 - SEVKÎ Bev

"Nazlı güzel, gel artık"

45 - Hüsevin COŞKUNER

"Bana aşkın şerâbını"

46 - Avhan SÖKMEN

"Engine dalmışın"

47 - Sâdi HOŞSES

"Yazın meltem, kışın güneş"

48 - Faruk KAYACIKLI

"Sana eller ne güzelsin demesin"

ACEM KÜRDÎ

2 - 4 - 8 Zamanlı *DÜYEK, SOFYAN ve Nîm SOFYAN*

49 - Dr. Alâeddin YAVASCA

“.. siyah gözlerine”

50 - Sâdun AKSÛT

“Akşamı getiren sesleri dinle”

51 - Ârif Sâmi TOKER

“Artık gelecek sanma”

52 - Avni ANIL

“Baharla hazan birleşemez”

53 - Sâdettin KAYNAK

"Söylevin, nerde o göz nûru"

54 - Alâattin ŞENSOY

"Sevdâdır şu kalbe dolan"

55 - Erdiñ ÇELİKKOL

"Geçti o mutlu yıllar"

56 - Ârif Sâmi TOKER

"Bir sevdâ geldi başıma"

57 - Zeki DUYGULU

"Yâr peşinden koşa koşa"

58 - Tahsin KARAKUŞ

"O yardan haber yok"

59 - Teoman ALPAY

"Sönmesin ışıklar, vüzün"

60 - Ali Ulvi BARADAN

"Firāk-ı vār ile dūnvā"

61 - Sevfi GÜLDAĞI

"Gözünün sürmesini"

62 - Beylik (1)

63 - Beylik (2)

64 - Bevlik (3)

65 - Bevlik (4)

66 - Sekip Avhan ÖZİSİK

"Bir bahar akşamında vine"

67 - Sâdettin ÖKTENAY

"Aşkın kânununu vazzsam veniden"

ACEM KÜRDÎ

9 Zamanlı **A K S A K**

68 - Cevdet CAĞLA

"Bak bahta da, ikbâle de"

69 - Kemal GÜRSES

"Havâl dolu bir gençlik"

70 - Nasîbin Mehmet YÜRÜ

"Kır atıma binevim"

71 - Erol SAYAN

"Beni reddetse de tavrın bili"

72 - Hasan SOYSAL

"Baktım da gönül huylu"

73 - Hasan FEHMİ Bey

"Pek muzdaribim ev gül-i te"

74 - Hasan SOYSAL

"Bitsin artık bu ayrılık"

75 - Mahmut OĞUL

"Seni nasıl özledim"

76 - Sâdi HOŞSES

“Öyle bir zâlîme düştüm ki”

77 - Dr. Alâeddin YAVAŞCA

“Rûhum şu gelen vîl'da”

78 - M. İsmâil HAKKI Bey

“Meftûn oldun ol gül vüze”

79 - Bevlik (5)

80 - Türkü

"Altın tasta gül kuruttum"

81 - Vecdi SEYHUN

"Bir hâtıra zevkiyle vine"

82 - Dr. Ali KOLAYLIOĞLU

"Her tavrınla güzelsin"

ACEM KÜRDİ

9 Zamanlı - AĞIR ve ORTA AKSAK

1 - Selânikli AHMET Bev

“Bezm-i vashında civanım”

2 - Selânikli AHMET Bev

“Edeli atf-ı nazar hâlime”

3 - NİKOĞOS Ağa

“Sevdi gönlüm ev melek sîmâ”

4 - Rüstü ERİC

"Aşka gel tenhâda olsun bir"

5 - Bîmen SEN

"İltifâtın kıldı ihvâ"

ACEM KÜRDÎ

6 Zamanlı, SENGÎN - YÜRÜK ve 3 Zamanlı SEMAÎ Usûlü

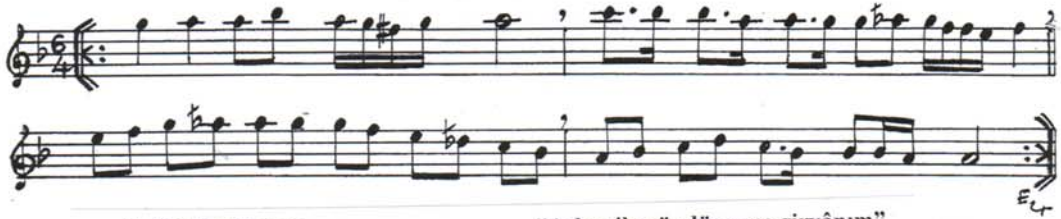
6 - Muzaffer İLKAR

"Ev bād-ı sabā, git de selām söyle"

7 - Bimen SEN

"Mevsim sonu vas bağladı"

8 - Sâdi HOŞSES

"Âşkın ile gündüz gece gırvânım"

9 - RİFAT Bev

"Âteş-i aşkın eseri var"

10 - Yektâ AKINCI

"Sevdâmı sivah gözlerin"

11 - Selânikli AHMET Bey

"Pür hande çiçekler, dereler"

12 - Cevdet CAĞLA

"Rûhumda senden bir"

13 - Refik FERSAN

"Rüzgâr uyumuş, av dalıyor"

14 - M. İsmâil HAKKI Bey

"Cesmânımı aç, reng-i"

15 - Selânikli AHMET Bev

"O kadar hisle bakma vüzüme"

16 - Bîmen SEN

"El verdi tegâfûl güzelim"

17 - Havri YENİGÜN

"Başladım fervâda ben"

18 - Bîmen SEN

"Aşkım gibi solmuş"

19 - Nasîbin Mehmet YÜRÜ

"Kalbim ona merbut, onu ister"

20 - Selânikli AHMET Bev

"Saç saçlarını perîşan"

21 - Kutlu PAYASLI

"Av geçer, yıl geçer"

22 - İzzet ALTINBAS

"Bak vine geçti bahar"

23 - Sekip Avhan ÖZISIK

"Artık yıkılsa cihan"

24 - Teoman ÖNALDI

"Böyle geçmezdi her yıl bahar"

25 - Erdinç CELİKKOL

"Ne zaman bir güle baksam"

26 - Teoman ALPAY

"En sonunda sen benimsin"

27 - M. İsmail HAKKI Bev

"Fikrimin ince gülü"

28 - Needet TOKATLIOĞLU

"Aşıkım ben gül yüzüne"

29 - Evüp UYANIKOĞLU

"Gönül sazının koptu telleri"

ACEM KÜRDÎ
7 Zamanlı - DEVR-İ HİNDÎ

30 - Selânikli AHMET Bey

"Bir vefâsız vâre düştüm"

31 - M. İsmâil HAKKI Bey

"Ne endâz-ı zemîn ol"

32 - Selânikli AHMET Bey

"Çekemez oldu gönül"

33 - Zeki DUYGULU

"Âşık oldum gül vüzüne"

34 - Kaptanzâde Ali RIZÂ Bey

"Levl-olur ki hüzn içinde"

ACEM KÜRDÎ
8 Zamanlı - MÜSEMME

35 - Rüstü ERİC

“Övlesin sen nîm nigâhın”

36 - Ömür GENÇEL

“Bir yeşil dal, bir demet gül”

37 - Erdiç ÇELİKKOL

“Sen ömürden bir güneşsin” (Safâ)

38 - Yılmaz KARAKOYUNLU

"Her tebessüm sende başlar"

39 - Selânikli AHMET Bev

"Gonca gülsün bülbül âsa"

40 - Hüseyin ERBAY

"Döktüğüm her damla"

41 - Karnik GARMİRYAN

"Bir gün seninle bezm-i"

5 Zamanlı TÜRK AKSAĞI ve 10 Zamanlı - CURCUNA

42 - Selânikli AHMET Bev

"Bu gün vâdinle rûhum pür"

ACEM KÜRDÎ

43 - Ûdî EKREM Bey

"Geldi bu faslın evvel behârı"

44 - SEVKÎ Bey

"Nazlı güzel, gel artık"

45 - Hüseyin COŞKUNER

"Bana aşkın serâbını"

46 - Ayhan SÖKMEN

"Engine dalmışsın"

47 - Sâdi HOŞSES

"Yazın meltem, kışın güneş"

48 - Faruk KAYACIKLI

"Sana eller ne güzelsin demesin"

ACEM KÜRDÎ

2 - 4 - 8 Zamanlı *DÜYEK, SOFYAN ve Nîm SOFYAN*

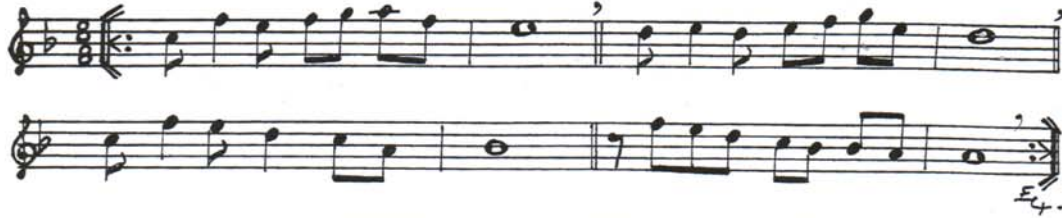
49 - Dr. Alâeddin YAVASCA

“Q sivah gözlerine”

50 - Sâdun AKSÜT

“Akşamı getiren sesleri dinle”

51 - Ârif Sâmi TOKER

“Artık gelecek sanma”

52 - Âvni ANIL

“Baharla hazan birleşemez”

53 - Sâdettin KAYNAK

"Söylevin, nerde o göz nûru"

54 - Alâattin ŞENSOY

"Sevdâdır şu kalbe dolan"

55 - Erdinc ÇELİKKOL

"Geçti o mutlu yıllar"

56 - Arif Sâmi TOKER

"Bir sevdâ geldi başıma"

57 - Zeki DUYGULU

"Yâr peşinden koşa koşa"

58 - Tahsin KARAKUŞ

"O vardan haber yok"

59 - Teoman ALPAY

"Sönmesin ışıklar, vüzün"

60 - Ali Ulvi BARADAN

"Fırak-ı vār ile dūnvâ"

61 - Sevfî GÜLDAĞI

"Gözünün sürmesini"

62 - Bevlik (1)

63 - Bevlik (2)

64 – Bevlik (3)

65 - Bevlik (4)

66 - Şekip Avhan ÖZISIK

“Bir bahar akşamında vine”

67 - Sâdettin ÖKTENAY

“Aşkın kânununu vızsam veniden”

ACEM KÜRDÎ

9 Zamanlı *A K S A K*

68 - Cevdet CAĞLA

"Bak bahta da, ikbâle de"

69 - Kemal GÜRSES

"Havâl dolu bir gençlik"

70 - Nasîbin Mehmet YÜRÜ

"Kır atıma bineyim"

71 - Erol SAYAN

"Beni reddetse de tavrın bili"

72 - Hasan SOYSAL

"Baktım da gönül huylu"

73 - Hasan FEHMİ Bev

"Pek muzdaribim ev gül-i te"

74 - Hasan SOYSAL

"Bitsin artık bu avrılık"

75 - Mahmut OĞUL

"Seni nasıl özledim"

76 - Sâdi HOŞSES

"Öyle bir zâlîme düştüm ki"

77 - Dr. Alâeddin YAVAŞCA

"Rûhum şu gelen vîl'da"

78 - M. İsmâil HAKKI Bey

"Meftûn oldun ol gül vüze"

79 - Bevlik (5)

80 - Türkü

"Altın tasta gül kuruttum"

81 - Vecdi SEYHUN

"Bir hâtıra zevkivle vine"

82 - Dr. Ali KOLAYLIOĞLU

"Her tavrınla güzelsin"

